

Avalent>Kohtumenetlused>Tsiivilasjad>Automaatne töötlemine

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [pt](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

portugali keel

Swipe to change

Automaatne töötlemine

Portugal

1 Kas kohtumenetlust on võimalik algatada interneti teel?

Jah, Portugalis on võimalik algatada kohtumenetlust interneti teel ja selleks on loodud konkreetsed IT-rakendused: *Citius* ja *Plataforma de Gestão de Processos de Inventário* (pärandvara inventuuri haldamise platvorm).

Citius

Põhimõtteliselt on tsiviilkohtumenetluses võimalik esitada avaldusi ja dokumente elektrooniliselt *Citius*e platvormi kaudu (<http://citius.tribunaisnet.mj.pt/>) vastavalt seal esitatud korrale ja juhistele.

*Citius*e platvormil on kohtunikele, prokuröridele ja kohtuametnikele ette nähtud erimoodulid kohtuasjade menetlemiseks ja ametlike dokumentide esitamiseks ning advokaatidele ette nähtud moodulid ametlike dokumentide esitamiseks ja menetlusega tutvumiseks (ministri rakendusmääruse (*Portaria*) nr 280/2013 artikkel 3).

Advokaadid, advokaadi praktikandid ja õigusnõustajad peavad juurdepääsu saamiseks registreerima end süsteemi juurdepääsu haldamise eest vastutava üksuse juures. Juurdepääs põhineb asjakohaste kutseliitude esitatud teabel liikme registreeringu kehtivuse kohta.

Pärast registreerimist antakse salajane, isiklik ja mitteedasiantav teave, mis võimaldab juurdepääsu platvormi pääsupiiranguga alale.

Plataforma de Gestão de Processos de Inventário (pärandvara inventuuri haldamise platvorm)

Juhul kui vaieldakse pärimisasja üle, võivad pooled alates 2. septembrist 2013 valida notaribüroo, kus nad soovivad nimekirja koostada, eeldusel et vara jagamisega on pärandi avanemise koha, enamiku pärandvara moodustavate kinnisasjade või äriruumide asukoha või pärandavarast enamiku otse huvitatud poolte elukoha alusel asjakohane seos.

Teatavates etappides pööratakse menetlusega kohtusse, et kohtunik teeks otsuse, sealhulgas kinnitaks vara jagamise.

Notarid peaksid pärandvara inventuuri tegema soovitatavalt elektrooniliselt vastavalt ministri 26. augusti 2013. aasta rakendusmäärusele nr 278/2013 (seaduse nr 117/2019 artikkel 2).

2 Kui jah, siis millist tüüpi kohtuasjade puhul saab seda kasutada? Kas mõnda menetlust saab algatada ainult interneti teel?Citius

Üldjuhul on kõik kohtumenetlused, st põhimenetlused, hagi tagamise abinõud, kõrvalmenetlused, individuaalsed kohtuteatised ja muud liidetud või autonoomsed menetlused, sealhulgas edasikaebused, nüüd elektroonilised ja neid töödeldakse *Citius*e portaalis (ministri rakendusmääruse nr 280/2013 artikkel 3).

Asjades, millega on kohtu poole pööratud, võimaldab *Citius*e platvorm algatada ja menetleda järgmist:

- tsiviilõiguslikud tuvastushagid, hagi tagamise abinõud ja individuaalsed kohtuteatised; erandiks on lastekaitsemenetlused ja tsiviilõiguslikud kahjunõuded või tsiviilõiguslikud täitemenetlused, mis on vastavalt esitatud või algatatud kriminaalmenetluse raames;
- tsiviilõiguslikud täitemenetlused ja kõik täitmiseiga seotud kõrvalmenetlused (sel juhul peaks täitemenetlus koos oluliste dokumentide printimisega toimuma alles pärast seda, kui kohus on saanud avalduse või teabe, mis nõuab tema sekkumist).

See on võimalik ka seoses maksekäsmenetlusega. Palun tutvuge asjakohase teabelehega.

Pärandvara inventuuri haldamise platvorm

Võimaluse korral tuleb pärandvara inventuuri nõue ja võimalikud vastuväited notarile esitada ja kõik edasised toimingud teha pärandvara inventuuri haldamise platvormi kaudu (seaduse nr 23/2013 artikkel 6).

3 Kas seda võimalust saab kasutada kogu aeg (st 24 tundi päevas ja seitse päeva nädalas) või ainult kindlaksmääratud ajal? Kui jah, siis millisel ajal?

Kirjeldatud teenused on üldjuhul kättesaadavad ööpäevaringselt ja seitse päeva nädalas.

4 Kas kohtuasja üksikasjad tuleb esitada mingis kindlas vormis?Citius

Menetlusdokumentide esitamisel tuleb kasutada vorme, mis on kättesaadavad **1.** küsimuse vastuses mainitud veebilehel ja millele tuleb lisada järgmised dokumendid:

- failid, mis sisaldavad muud seadusekohaselt nõutavat teavet, menetlusdokumendi sisulist teavet ja muud teavet, mida esindaja peab asjakohaseks ja mida ei saa kajastada ühelgi vormi väljal, ning
- dokumendid, mis tuleb menetlusdokumendile lisada.

Sellisel viisil esitatud avaldused ja dokumendid peavad olema *Citius*e platvormil digiallkirjastatud, kasutades elektroonilise allkirja sertifikaati, mis tõendab püsivalt allkirja andja kutsealast staatust.

Failid ja dokumendid peavad olema *portitavas failivormingus* (.pdf), eelistatavalt PDF/A versioonis ja otsitava sisuga (ministri rakendusmääruse nr 280/2013 artikkel 8).

Maksekäsmenetluse korral peavad failid olema *laiendatavas märgistuskeeles* (.xml); spetsifikatsioonid on avaldatud järgmisel aadressil:

<https://www.citius.mj.pt/portal/consultas/injuncoes/injunformato.aspx>.

Pärandvara inventuuri haldamise platvorm

Pärandvara inventuuri avalduse saab esitada

- huvitatud isik või tema esindaja, täites platvormil oleva pärandvara inventuuri algatamise elektroonilise vormi ja lisades asjakohased dokumendid vastavalt

esitatud korrale ja juhistele;

b) huvitatud isik notaribüroos paberil, esitades eelmise artikliga ette nähtud pärandvara inventuuri vormi koos asjakohaste dokumentidega (ministri rakendusmääruse nr 278/2013 artikkel 4).

Juurdepääs eespool nimetatud veebisaidile toimub elektroonilise sertifikaadiga järgmiselt:

a) kodanike puhul ID-kaardi elektroonilise sertifikaadiga;

b) advokaatide ja õigusnõustajate puhul nende kutsealast staatust kinnitava elektroonilise sertifikaadiga.

5 Kuidas on tagatud andmete edastamise ja säilitamise turvalisus?

Isikuandmeid, mida kohtud koguvad kohtuvõimu teostamisel, töödeldakse IT-platvormil *Citius*, mille on loonud ja mida haldab finantsjuhtimise ja taristu instituut (*Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça, I.P.*) (edaspidi „IGFEJ, I.P.“), mis tegutseb justiitsministeeriumi järelevalve all ja õigussüsteemi kõrgeima organi suhtes, mis on kõrgem kohtute haldamise nõukoda, volitatud töötlejana (kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 4 lõikele 8 ja artiklile 28).

IGFEJ, I.P. peab tagama, et võetakse asjakohased tehnilised ja korralduslikud meetmed, millega tagatakse andmete töötlemine kooskõlas määrusega ja andmesubjektide õiguste kaitse. Vastavalt isikuandmete kaitse üldmääruse artiklile 37 on justiitsministeerium määranud ühe andmekaitseametniku tema vastutusalasse kuuluvatesse asutustes, sealhulgas IGFEJ, I.P.-sse.

Otsuse isikuandmetele juurdepääsu ja nende edastamise kohta kohtumenetluses teeb asja menetlev kohtunik vastavalt konkreetse juhtumi suhtes kohaldatavatele menetlusnormidele ning võttes arvesse järgmisi isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud üksikasju: isikuandmete töötlemine kohtutes võimaldab piirata määruse kohaldamist teatavate toimingute ja menetlustega (isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 23 lõike 1 punktid d ja f); järelevalveasutused ei tohi teostada järelevalvet isikuandmete töötlemise toimingute üle, mida kohtud teevad oma õigust mõistvat funktsiooni täites (isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 55 lõikega 3 ette nähtud piirang). Seega kohaldatakse selles valdkonnas tehtud kohtuotsuste suhtes riigisisese menetlusõigusega ette nähtud vaidlustuskorda.

6 Kas tuleb kasutada teatavat liiki elektroonilist allkirja ja/või kellaaja salvestamist?

Citius

Juristide esitatavad menetlusdokumendid peavad olema digiallkirjastatud, kasutades elektroonilise allkirja sertifikaati, mis tõendab püsivalt allkirja andja isikut ja kutsealast staatust.

Citius platvorm tagab alljärgneva:

a) dokumendi edastamise kuupäeva ja kellaaja tõendamine;

b) saatja saab esitatud dokumentide koopiaid, millele on märgitud tõendatud edastamise kuupäev ja kellaeg;

c) juhul kui dokumendi esitamine ebaõnnestub, saadetakse saatjale sõnum, milles teda teavitatakse, et IT-süsteem ei suutnud dokumenti edastada.

Kohtunikud ja prokurörid esitavad ametlikud dokumendid alati elektrooniliselt *Citius* IT-süsteemi abil ning need dokumendid varustatakse kvalifitseeritud või täiustatud e-allkirjaga.

Kui kohtuasjas ei ole advokaadi kaasamine nõutav ja poolel ei ole esindajat, võib menetlusdokumendid esitada kohtule ka ühel järgmistest viisidest (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 144 lõige 7):

a) käsipostiga kohtukantseleisse, kusjuures dokumendi esitamise kuupäevaks loetakse dokumendi üleandmise kuupäev;

b) tähtsaadetisega, kusjuures dokumendi esitamise kuupäevaks loetakse postisaadetise tähtimise kuupäev;

c) faksiga, kusjuures dokumendi esitamise kuupäevaks loetakse dokumendi saatmise kuupäev.

Kui poolel on esindaja ja dokumentide elektroonilisel esitamisel on põhjendatud takistus, võib nende esitamiseks kasutada üht eespool osutatud meetoditest.

Pärandvara inventuuri haldamise platvorm

Kui avaldus on nõuetekohaselt esitatud, väljastab platvorm või notar avalduse esitajale esitamise kinnituse, milles on täpsustatud järgmised andmed:

a) avalduse esitamise kuupäev ja kellaeg;

b) veebisaidile <https://www.inventarios.pt> sisenemise kood ja juhised, et asjaga tutvuda;

c) Multibanco pangaautomaadi viitenumber notaritasu esimese osamakse tasumiseks ja vastav summa;

d) asjale pärast notaritasu esimese osamakse tasumist antav number.

7 Kas toingu eest tuleb tasuda riigilõivu? Kui jah, siis kuidas saab seda tasuda ja kas lõivu summa on mitteelektroonilise menetluse puhul erinev?

Citius

Jah, tasuda tuleb kohtulõivud.

Kõigepealt peab makse tegemiseks olema väljastatud ühtne sissenõudedokument (*Documento Único de Cobrança – DUC*), mis on kättesaadav IGFEJi veebilehel: <https://justica.gov.pt/Servicos/Custas-processuais/DUC-Documento-Unico-de-Cobranca>

DUCi alusel saab tasuda järgmiselt:

Multibanco pangaautomaadi või *netipanga* (jaotis „Pagamentos ao Estado“ (maksed riigile)) vahendusel;

kohtukantseleis Multibanco kaardiga;

pangakontoris.

Lisateave:

„Teenused – Menetluskulud“: <https://justica.gov.pt/Servicos/Custas-processuais>

Menetlustes, kus elektrooniliste vahendite kasutamine ei ole kohustuslik, vähendatakse kohtulõivude suurust 90%, kui pool esitab kõik avaldused elektrooniliselt (kohtumenetluse kulud käsitleva määruse artikkel 6).

Maksekäsmenetluse kohta saab teavet asjaomaselt teabelehel.

Portugali kohtulõive saab tasuda ka välispanga ülekandega.

Kohtulõivude kalkulaator on kättesaadav järgmisel aadressil: <https://justica.gov.pt/Servicos/Custas-processuais/DUC-Documento-Unico-de-Cobranca>

Pärandvara inventuuri haldamise platvorm

Pärandvara inventuuri kulud hõlmavad notaritasu ja -kulusid. Tasumine toimub avalduse esitamise ajal loodava Multibanco ülekande viitenumbri alusel.

8 Kas interneti teel esitatud nõuet on võimalik tagasi võtta?

Jah, menetlus on võimalik lõpetada või avaldus tagasi võtta asja suhtes kohaldatavates liikmesriigi menetlusnormides sätestatud tingimustel.

9 Kui hageja algatab menetluse interneti teel, kas kostja võib ja/või peab vastama samuti interneti teel?

Üldjuhul esitab kostja kohtumenetluses vajalikud dokumendid kohtule elektrooniliselt ja nende kuupäevaks loetakse dokumentide esitamise kuupäev (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 144).

Kui kohtuasjas ei ole advokaadi kaasamine nõutav ja poolel ei ole esindajat, võib menetlusdokumendid esitada ka käsipostiga kohtukantseleisse või saata tähtsaadetise või faksiga.

Pärandvara inventuuri kohta vt 4. ja 6. küsimuse vastused.

10 Mis järgneb elektroonilises menetluses sellele, kui kostja vastab nõudele?

Citius

Kui kostja soovib hagile vastata, menetletakse nõuet ikkagi elektrooniliselt, kuigi teatavad dokumendid printitakse. Paberdokumente on endiselt vaja (nt kohtunikel ei ole vahendeid, mis võimaldaksid neil kohtuasja analüüsida ja otsust koostada eraldi monitoridel või vaadata digitaalset protsessi kohtuistungil ajal kohtusaalis; mõnikord on kohtu otsustada, kas teatavate dokumentide üksikasjalikuks analüüsimiseks on vaja need printida).

Füüsiline kohtuasja toimik peab sisaldama üksnes neid avaldusi ja menetlusdokumente, mis on olulised sisulise otsuse tegemiseks, nagu kohtunik igas kohtuasjas põhistatud otsuses märgib. Eeldatakse, et järgmised dokumendid ei ole olulised (ministri rakendusmääruse nr 280/2013 artikkel 28):

- a) kohtuistungil kuupäeva muutmise taotlused;
- b) haldus- ja täitmisteaded, mis on seotud üksnes menetluse korraldusega, ning vastused, nagu:
 - i) kohtukutse või dokumentide pooltele kättetoimetamise korraldused;
 - ii) kohtuistungil aja kindlaksmääramise teatised;
 - iii) asja prokuratuuri saatmise teatised;
 - iv) eri asutuste, nagu kriminaalpolitsei, registribüroode, Portugali riikliku kohtumeditsiini- ja kriminalistikainstituudi (*Instituto Nacional de Medicina Legal e Ciências Forenses I. P.*), vanglateenuste ja sotsiaalse rehabilitatsiooni direktoraadi (*Direcção-Geral de Reinserção e Serviços Prisionais*) ning sotsiaalkindlustuse peadirektoraadi (*Direcção-Geral da Segurança Social*) uurimisteadised;
 - v) prokuröri ja kohtuniku kinnitustemplid;
- c) kohtutäituri nõusolek kohtukutse kättetoimetamiseks;
- d) asutusesisene teabevahetus;
- e) riigi haldusasutuste andmebaasidest leitud negatiivsed tõendid;
- f) kohtutäituri konkreetsed toimingud, teabevahetus või teated.

Pärandvara inventuuri haldamise platvorm

Notar peab kõik menetlusetapid platvormil registreerima, et iga etappi oleks võimalik tuvastada ning leida seotud ja kaasnevate dokumentide koopiad.

Notar peab skannima ja asjaomases pärandvara inventuuri toimikus registreerima iga menetlusega seotud isiku mis tahes ametliku hagi, mis ei ole esitatud elektrooniliselt.

Kui eespool nimetatud dokumentide skannimine ei ole avalduse või huvitatud isiku esitatud muu dokumendi laadi tõttu võimalik, peab notar registreerima hagi pärandvara inventuuri platvormil, märkides, et kõnealuse dokumendiga saab tutvuda notaribüroos.

11 Mis järgneb elektroonilises menetluses sellele, kui kostja ei vasta nõudele?

Kui kostja ei vasta, jätkatakse kohaldatava menetlusega ja nõuet menetletakse lõpuni digitaalselt. Teatavad dokumendid printitakse, nagu on selgitatud eelmise küsimuse vastuses.

12 Kas kohtule on võimalik esitada dokumente elektrooniliselt ning kui jah, siis millist liiki menetlustes ja millistel tingimustel on see võimalik?

Vt 2. ja 4. küsimuse vastused.

13 Kas kohtudokumente, eelkõige kohtuotsuseid, on võimalik kätte anda interneti teel?

Citius

Selleks et saada teada, millistel juhtudel lubab seadus dokumente kätte toimetada interneti teel, vt teabeleht „Dokumentide kättetoimetamine – Portugal“, eriti 5. ja 6. küsimuse vastused.

Kui elektrooniline kättetoimetamine on lubatud, tehakse seda Citiuse platvormi kaudu, mis tagab automaatselt, et dokumendi on kättesaadavad ja neid saab vaadata veebisaidil <http://citius.tribunaisnet.mj.pt/>.

Pärandvara inventuuri haldamise platvorm

Dokumentide kättetoimetamine notarilt juba menetluses osalevate poolte esindajatele toimub pärandvara inventuuri platvormi kaudu süsteemis esindajale ette nähtud pääsupiiranguga alal. Dokument loetakse kättetoimetatuks kolmandal päeval pärast seda, kui dokument on süsteemis esindajale ette nähtud pääsupiiranguga alal kättesaadavaks tehtud, või kui see ei ole tööpäev, siis järgmisel tööpäeval.

Kui dokument tehakse platvormil esindajale ette nähtud pääsupiiranguga alal kättesaadavaks, saadetakse esindaja eelnevalt teatatud e-posti aadressile samal ajal e-kiri, milles teda teavitatakse, et dokument on platvormil kättesaadav.

Kui dokument toimetatakse kätte otse pooltele, tehakse seda paberil tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja kättetoimetamine registreeritakse pärandvara inventuuri platvormil, lisades asjaomase ametniku e-allkirja.

14 Kas kohtulahendeid saab teha elektrooniliselt?

Selleks et saada teada, millistel juhtudel lubab seadus kohtulahendeid kätte toimetada interneti teel, vt teabeleht „Dokumentide kättetoimetamine – Portugal“, eriti 5. ja 6. küsimuse vastused.

Kohtulahendid tehakse teatavaks süsteemis *Citius-Magistrados Judiciais* ja otsused tehakse kättesaadavaks Citiuse platvormil.

15 Kas interneti teel on võimalik esitada apellatsioonkaebust ja anda kätte selle kohta tehtud otsus?

Jah, elektrooniliselt saab esitada järgmisi dokumente: taotlused apellatsioonkaebuse esitamise loa saamiseks, apellatsioonkaebuse ja vastuapellatsioonkaebuse põhjendused ning kaebused apellatsioonkaebuse rahuldamata jätmise või suunamise peale.

Apellatsioonkaebuse kohta tehtud otsuse kättetoimetamise kohta vt 13. küsimuse vastus.

16 Kas interneti teel on võimalik algatada täitemenetlust?

Jah, täitemenetlust on võimalik algatada interneti teel.

17 Kas menetlusosalised või nende seaduslikud esindajad saavad jälgida elektroonilist menetlust? Kui jah, siis kuidas?

Citius

Kõigi kohtumenetlustega (v.a täitemenetlus, millega võivad tutvuda pooled ise) saavad internetis tutvuda ainult esindajad (advokaadid ja õigusnõustajad), kohtutäituri ja maksejõuetusmenetluses pankrotihaldurid.

Täitemenetlusega saab võlausaldaja või võlgnik tutvuda veebisaidil <https://processoexecutivo.justica.gov.pt>, olles end eelnevalt autentitud ID-kaardi elektroonilise autentimissertifikaadiga või mobiili-digivõtmega. Tutvumine toimub veebisaidil esitatud korra ja juhiste kohaselt.

Pärandvara inventuuri haldamise platvorm

Pooled ja nende esindajad saavad pärandvara inventuuriga tutvuda pärandvara inventuuri platvormil.

Pooled pääsevad sellele süsteemile juurde ainult tutvumise eesmärgil, kasutades koodi, mis saadi notarilt, kui dokumendid asjaomasele poolele esmalt kätte toimetati.

Kohaldatavad õigusaktid

26. juuni 2013. aasta seadus nr 41/2013 – tsiviilkohtumenetluse seadustik

Ministri 26. augusti 2013. aasta rakendusmäärus nr 280/2013 – kohtuasjade elektrooniline menetlemine

[13. septembri 2019. aasta seadus nr 117/2019](#) – pärandvara inventuuri õiguslik kord

[Ministri 26. augusti 2013. aasta rakendusmäärus nr 278/2013](#) dokumentide töötlemise ja pärandvara inventuuri tingimuste kohta

Kasulikud lingid

[Citiuse portaal](#)

[Õigusportaal](#)

[Õigusemõistmise peadirektoraat](#)

[Õiguspoliitika peadirektoraat](#)

[Finantsjuhtimise ja taristu instituut](#)

NBI

Selles teabelehes esitatud teave ei ole Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku kontaktpunkti, kohtute ega muude üksuste ja asutuste jaoks siduv. Tuleb siiski tutvuda ka kehtivate õigusaktidega, mida võidakse korrapäraselt ajakohastada või kohtupraktikas teisiti tõlgendada.

Viimati uuendatud: 15/04/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.